

6591/9

CENTRALNA BIBLIOTEKA PTTK

CENTRALNA
BIBLIOTEKA
P.T.T.K.

N-424p

INFORMACJE

Zarządu Głównego PTTK

Nr. 10.

WA, grudzień 1985r.

DO UŻYTKU WEWNĘTRZNEGO

15 grudnia 1985 r. w Warszawie odbyło się uroczyste posiedzenie plenarne Zarządu Głównego PTTK zorganizowane z okazji 35-lecia połączenia organizacji turystycznych w Polsce.

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie naczelnych władz Towarzystwa, członkowie honorowi PTTK, prezesi ZW PTTK, a także zaproszeni z tej okazji gości - uczestnicy Zjazdu Połączeniowego i dawni Prezesi ZG PTTK.

W uznaniu wybitnych zasług w działalności społecznej i pracy zawodowej w 35 lecie PTTK Krzyżami Kawalerskimi Orderu Odrodzenia Polski odznaczeni zostali kol. kol.: Kalina KOWALCZEWSKA, Henryk KRUK i Janina KRZEMIENSKA. Zasłużonym działaczom wręczono również złote, srebrne i brązowe Krzyże Zasługi.

Pierwsze przesłanki do połączenia Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego kiełkowały już w latach międzywojennych. Czołowi działacze obu Towarzystw wysuwali myśl zjednoczenia Towarzystw - wraz z ich dorobkiem - dla dobra kraju i turystyki.

Idea zjednoczenia odżyła po wojnie - w zasadniczo zmienionej sytuacji politycznej i społecznej. Motorem stała się hasła turystyki masowej, dostępnej dla wszystkich ludzi pracy, turystyki dającej możliwości wypoczynku, a równocześnie szansę poznania własnej Ojczyzny. Nowe potężne zadania przerastały możliwości istniejących Towarzystw. Jedyną słuszną drogą zdawała się być idea zjednoczenia - skupienia całego działającego aktywu, dorobku organizacyjnego i materialnego w jednej silnej organizacji, zdolnej do uczyńnięcia z turystyki zjawiska powszechnego i masowego, opartego na działalności społecznej.

Kozwijająca się nadal w kręgu PTT i PTK idea połączeniowa zyskała poparcie władz państwowych, w początku 1949 r. przy Ministerstwie Komunikacji /wówczas resortowy opiekun turystyki/ powstała Rada Turystyczna powołana uchwałą Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów. W skład Rady weszli, obok przedstawicieli związków zawodowych, organizacji młodzieżowych i biur turystycznych - przedstawiciele PTT i PTK. Do zadań Rady należało opiniowanie i koordynacja wszelkich inicjatyw i działań w dziedzinie turystyki, tworzenie warunków do jej prawidłowego rozwoju. Głównym jednak zadaniem było opracowanie założeń zjednoczenia wszystkich społecznych organizacji turystycznych. Ideę tę popierały, prócz zainteresowanych Towarzystw, również inne, działające wówczas w kraju, organizacje turystyczne i towarzystwa regionalne, zgłaszając do Rady akces przyłączenia.

W tym samym czasie działał komitet Porozumiewawczy, składający się z przedstawicieli obu Towarzystw. Jego zadaniem było robocze opracowanie zasad połączenia - nowych form organizacyjnych, statutu, sposobu przejęcia majątku. Prace Rady Turystycznej w ścisły sposób były powiązane z działalnością Komitetu Porozumiewawczego. Oba organy postawiły sobie cel nadrzędny - zjednoczyć społeczny ruch turystyczny nie tracąc nic z dorobku i bogatych tradycji, pozyskać maksimum doświadczonych działaczy.

16 grudnia 1950 r. odbywają się w Warszawie dwa Walne Zjazdy Delegatów - Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Na obu delegacji zdecydowanie wypowiedzieli się za zjednoczeniem, deklarując jednocześnie gotowość współpracy z nowym Towarzystwem.

Dzień później, 17 grudnia 1950 r. odbywa się Zjazd Połączeniowy, powołujący do życia Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze.

Charakter nowej organizacji określili uchwalony wówczas statut:

"Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze jest społeczną organizacją masową, demokratyczną, która uznając turystykę i krajoznawstwo za jeden z ważnych elementów wychowania socjalistycznego, budzenia patriotyzmu i umiłowania Ludowej Ojczyzny, a także za środek czynnego wypoczynku, radości i rozrywki dla mas pracujących na cel:

- szerzenie, propagowanie, popularyzowanie i organizowanie turystyki i krajoznawstwa w jak najszerszym zakresie,
- budzenie wśród szerokiej mas pracujących zamiłowania do zwiedzania i poznawania Polski,
- ochronę przyrody i zabytków kultury."

Zjazd wypowiedział się za dalszym rozwijaniem w Towarzystwie pracy społecznej i nawiązywaniem do pięknych tradycji tego ruchu, za pogłębieniem współpracy z masowymi organizacjami, za rozwijaniem nowych form pracy. Zjazd określił

111 jednocześnie najpilniejsze zadania dla PTK. Było to m. in. masowe szkolenie kadry turystycznej - przewodników, przewodników i instruktorów. Celem stało się umasowienie turystyki i turystyczne zagospodarowanie kraju, zwłaszcza ziem zachodnich i północnych. Stwierdzono również konieczność tworzenia ogniw Towarzystwa na terenie całego kraju, szczególnie w dużych skupiskach ludzi pracy.

Nowopowstałe Towarzystwo od początku cechuje wielostronna i wielokierunkowa działalność, będąca odpowiedzią na zainteresowania i potrzeby wszystkich członków. Pomogły w tym tradycje i doświadczenia obu Towarzystw - z PTT wywodzą się zatem wszystkie dziedziny wiążące się z turystyką górską - również górskie ratownictwo, PTK wniósł dorobek i tradycje najszerszej pojmowanego krajoznawstwa, ochrony przyrody i zabytków. W obrębie PTK znalazły się również nowe dyscypliny turystyki wniesione przez przyłączone sekcje turystyczne związków sportowych.

Referat programowy "Zjednoczenie organizacji turystycznych", przypominający między innymi Zjazd Połączeniowy PTT i PTK, wygłosił członek honorowy PTK, kol. Jerzy PRZEDZIECKI.

Zjednoczenie organizacji turystycznych

Rok 1950 był okresem przyspieszonej przebudowy społecznych struktur w naszym kraju, celem dostosowania ich do nowych warunków i nowych zadań wynikających z wdrażania zasad ustroju socjalistycznego.

Stąd też w tym właśnie roku w dniu 16 grudnia odbyły się Walne Zjazdy Delegatów Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, które powzięły ostateczną uchwałę o zjednoczeniu. "Ostateczną uchwałę" - ponieważ już dwukrotnie wolę tę wyrażono. Raz - w 1946 roku, w czasie Kongresu Turystycznego w Krakowie, drugi - w 1949 roku, gdy zarówno PTT jak i PTK powzięły na swych walnych zjazdach uchwały o potrzebie stopienia swych sił i powołaniu jednego wspólnego towarzystwa. Wtedy właśnie wyznaczono Komisję Porozumiewawczą, której zadaniem było podjęcie prac przygotowawczych do zjednoczenia.

Jakie były powody połączenia się obu Towarzystw, z których każde miało przecież swój dorobek, wieloletnią działalność i rzesze zaangażowanych działaczy, emocjonalnie związanych ze swoim Towarzystwem?

Motywy zjednoczenia było wiele. Ówczesny Przewodniczący Rady Turystycznej, Włodzimierz Reczek, w swojej mowie wygłoszonej na Zjeździe Zjednoczeniowym wyliczył ich siedem:

1. Jednolita organizacja powiązana licznymi siłami z organizacjami masowymi i służąca ich celom będzie mogła znacznie pomysłniej niż dotąd rozwiązywać wszystkie problemy umasowienia turystyki i krajoznawstwa,
2. Jednolita organizacja pozwoli na przejęcie obsługi turystycznej treści krajoznawczą i wychowawczo-oświatową o określonej linii ideologicznej,
3. Jednolita organizacja ma daleko większe możliwości opanowania organizacyjnie terenu, dzięki jednemu ośrodkowi dysponowania, planowania i kontroli,
4. Obydwa Towarzystwa mają słabe ilościowo kadry, ich połączenie umożliwi lepsze wykorzystanie działaczy, pozwoli na mobilizację sił oraz na nierozpraszenie wysiłków,
5. Masowość ruchu turystycznego wymaga wielkiej ilości schronisk i to o wiele większych niż dotychczas - dla ich budowy i wyposażenia trzeba jednolitego ośrodka dyspozycyjnego w dziedzinie inwestycji i aparatu wykonawczego,

6. Jedność organizacji pozwoli na usunięcie dublowania aparatu organizacyjnego i obsługiwanego, a tym samym da oszczędność w ludziach i środkach finansowych,
7. Utworzenie jednolitej organizacji umożliwi łatwiejszą kontrolę tak ze strony wewnętrznych organów Towarzystwa, jak i organów kontroli państwowej.

Motywy najważniejszym jednak i najbardziej przekonywującym dla działaczy obu Towarzystw była chyba świadomość ogromnych możliwości rozwojowych zjednoczonego Towarzystwa, jeżeli podejmie ono realizację zadań, jakie w zmienionych warunkach ustrojowych staną przed organizacją, które chce i potrafi organizować czynny wypoczynek i poprzez nasycenie go wartościami krajoznawczymi oddziaływać wychowawczo na miliony współobywateli. Ta świadomość połączona z niebawem, a obejmującym chyba całe społeczeństwo polskie, żarliwym oddaniem się pracy dla kraju, dla jego odbudowy - była potężnym czynnikiem przemawiającym za podjęciem najtrudniejszych zadań dla dobra kraju i narodu. Aby móc je podjąć trzeba było porzucić partykularny patriotyzm, wyjść z opłotków przyzwyczajenia i nawyków i stworzyć organizacyjne warunki do podjęcia nowych wielkich zadań. Świadomość konieczności stworzenia takich warunków była powszechna wśród działaczy, a perspektywy rozwoju - bardzo pamiętane. Trzeba bowiem pamiętać, że zarówno PTT jak i PTK były przecież względnie małymi organizacjami, ograniczającymi swoje zainteresowania tylko do określonych obszarów jak PTT lub określonych form działania jak PTK.

Wskaźnikiem rozmiaru obu Towarzystw mogą być następujące liczby: PTT w 1938 roku miało 33 oddziały skupiające około 15,5 tys. członków, a PTK - 76 oddziałów, lecz tylko 7,5 tys. członków. Nie było to wiele - Polski Związek Narciarski skupiał ponad 200 klubów z 16 tys. członków, a Polski Związek Kajakowy liczył około 6 tys. członków. PTT i PTK były wprawdzie bardzo prężnymi, doświadczonymi i niezwykle zasłużonymi dla kraju organizacjami, ale jednocześnie ponosiły wszelkie konsekwencje wynikające z faktu działania oprócz nich szeregu innych organizacji turystycznych i krajoznawczych. Perspektywa powstania jednego towarzystwa, korzystającego z poparcia władz, związków zawodowych i organizacji młodzieżowych była na tyle zachęcająca, że wśród działaczy kierujących PTT jak i PTK właściwie nie było przeciwników idei zjednoczenia. Jedyne sprzeciwy dotyczyły niesłusznego, zdaniem działaczy, zarzutu elitarności organizacji, wysuwanego jako jeden z argumentów politycznych przemawiających za koniecznością przebudowy przedwojennych struktur turystyki.

W dniu 17 grudnia 1950 roku, a więc bezpośrednio po Zjazdach obu Towarzystw, Senior Turystyki i Krajoznawstwa, dr Mieczysław Orłowicz, dokonał otwarcia Zjazdu Połączeniowego PTT i PTK. Powiedział wówczas: "Otwieram Walny Zjazd Delegatów Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, które zgodnie z wolą krajowego aktywu polskich turystów i krajoznawców, wyrażoną na wczorajszych zjazdach obu Towarzystw i zgodnie z potrzebami Polski Ludowej na jej drodze ku wyższemu formom życia, ma otworzyć nową kartę w historii polskiej turystyki i krajoznawstwa, przez zjednoczenie celu Towarzystw w jedno silne, masowe Towarzystwo."

Przewodnictwo Zjazdu objął Włodzimierz Reczek, który - po uchwaleniu regulaminu Zjazdu i przemówieniach powitalnych - wygłosił referat ideowo-programowy. Dokonał w nim oceny obu Towarzystw, uwypuklając ich osiągnięcia, ale również piętnując ich błędy, do których zaliczył między innymi "elitaryzm, odcięcie się od mas pracujących, zamykanie swej działalności do grup i grupek uprzywilejowanych." Mówiąc o współczesnych potrzebach w dziedzinie turystyki i krajoznawstwa nakreślił wizję wielkiego zjednoczonego Towarzystwa, podkreślając rolę kierowniczą, kierowniczą rolę czynnika społecznego, konieczność powiązania wszystkich poczynań z organizacjami masowymi pod hasłem "Turystyka i krajoznawstwo w służbie mas!"

Referat statutowo-organizacyjny wygłosił Marek Arczyński. Przedstawił on projekt statutu i schematu organizacyjnego PTTK opracowane przez komisję złożoną z przedstawicieli obydwu Towarzystw. Pierwszy statut był zbliżony do aktualnego statutu PTTK. Zasadniczą różnicą był ówczesny przepis stanowiący, że w walnych zebraniach czy zjazdach wszystkich szczebli, mają prawo uczestniczyć z głosem decydującym przedstawiciele związków zawodowych, Związku Samopomocy Chłopskiej i Związku Młodzieży Polskiej. Ich uczestnictwo miało zapewnić powiązanie polityki i działań PTTK z masowymi organizacjami.

Szczególne nacisk położono na rolę komisji społecznych, widząc w nich zarówno fachowe organy pracy, kuźnię myśli i projektów, jak i czynnik kontroli społecznej.

Wytyczne do programu pracy PTTK na rok 1951 przedstawił Jerzy Ustupski - późniejszy wieloletni prezes GOPR. Były one bardzo obszerne i bardzo mobilizujące.

Zjazd dokonał wyboru pierwszych członków honorowych Towarzystwa. Zostali nimi: prof. Walery Goetel i prof. Stanisław Leszczycki - prezesi jednoczących się Towarzystw, Andrzej Marusarz - wieloletni przewodnik tatrzański, dr Mieczysław Orłowicz - senior krajoznawstwa i turystyki oraz Franciszek Ksawery Sawicki - robotnik, członek KPP, reprezentujący nawpół legalny przed wojną turystyczny ruch robotniczy skupiony w "Gospodzie Włóczęgów".

Przewodniczący Komisji Wnioskowej Marek Arczyński odczytał projekt uchwały nazwany "rezolucją". Pozwolił sobie przedstawić jej część zawierającą wytyczne do działalności PTTK. Jest to bowiem dokument odzwierciedlający zamiary i oczekiwania pierwszego Zjazdu Krajowego naszego Towarzystwa, jest więc niejako testamentem ostatniego pokolenia działaczy PTT i PTK, będącego jednocześnie pierwszym pokoleniem działaczy PTTK-owskich.

"Zjazd stwierdza, że pomyślny i wszechstronny rozwój turystyki i krajoznawstwa zależy w ogromnym stopniu od docenienia tej sprawy przez szeroki aktywny społeczny, polityczny, kulturalny i pedagogiczny, że decydującym czynnikiem rozwoju w tej dziedzinie jest rola aktywno społecznej i społeczny charakter tej funkcji. Dlatego Zjazd przestrzega przed wszelkimi próbami zetyzowania czy zbiurokratyzowania turystyki i krajoznawstwa, przestrzega przed oportunistycznym i zaleca mobilizowanie najszerszej, dobrowolnej inicjatywy społecznej, do właściwego kierowania nią w walce o pełne umasowienie turystyki, o upowszechnienie krajoznawstwa. /.../

W zakresie programowym Zjazd stwierdza konieczność:

- wprowadzenia do wszystkich władz Towarzystwa, na wszystkich jego szczeblach - przedstawicieli masowych organizacji;
- masowego szkolenia przewodników i instruktorów spośród robotników, chłopów, inteligencji pracującej oraz młodzieży i wypełnienie programów szkolenia odpowiednią treścią ideologiczno-kulturalną;
- zorganizowanie w jednym ośrodku dyspozycyjnym akcji wydawniczej i zapewnienia jej należytego kierunku, opieki oraz kontroli fachowej i politycznej;
- zorganizowanie aparatu do obsługi masowych wycieczek, tak pod względem techniczno-organizacyjnym jak i ideowo-społecznym;
- zapewnienie turystyce i krajoznawstwu odpowiedniej do rozmiarów zadań opieki ze strony Partii i Państwa, rozbudowę bazy materialnej, fachowego planowania, koordynacji i kontroli, przy użyciu aparatu fachowo-zawodowego i szerokiego zaplecza społecznego;
- zapewnienie rozbudowy produkcji sprzętu turystycznego i pamiątkarstwa, opartego o przemysł ludowy;
- powiązanie działalności Towarzystwa z potrzebami obronności kraju, wypracowanie zasad ściślejszej współpracy z Głównym Komitetem Kultury Fizycznej i wspólnego rozwiązywania problemów turystycznych, wiążących się ze sportem;

- rozwinięcie szerokiej działalności na odcinku świadomej ochrony i społecznej opieki nad przyrodą i zabytkami posiadającymi naukowe i historyczno-kulturalne znaczenie;
- wprowadzenie do pracy Towarzystwa współzaopiniactwa i racjonalizatorstwa, które na etapie zrywu organizacyjnego Towarzystwa stanie się jednym z poważnych motorów jego działalności."

Tu niewielka dygresja. Dziś możemy stwierdzić, jak się wydaje, że główne zadanie zawarte w tej rezolucji - umasowienie ruchu turystycznego i dotarcie z inicjatywą turystyczną do zakładów pracy, do środowisk robotniczych i młodzieżowych - zostało w znacznym stopniu osiągnięte. Pamiętaj jednak trzeba, że zarzut "elitarności" był jeszcze przez długie lata stawiany naszemu Towarzystwu przy każdej okazji. Zniknął on niemal całkowicie dopiero po 1960 roku, a więc po drugim piśmie GRZZ do Rad Zakładowych w sprawie kół zakładowych PTTK i po zabrzańskim Plenum ZG PTTK, które zaliczyło zakładowe koła PTTK do "podstawowych ogniw organizacyjnych Towarzystwa", co między innymi przyczyniło się do wzrostu ilości i aktywności kół i oddziałów zakładowych.

System powiązania PTTK z organizacjami masowymi, jaki wprowadzono w życie dając uprawnienia przedstawicielom tych organizacji do uczestniczenia z głosem decydującym w walnych zebraniach oddziałów, okręgów i Krajowym Zjeździe Delegatów PTTK nie przyczynił się w odczuwalnym stopniu do związania działalności PTTK z tymi organizacjami. Lepsze wyniki przyniosło wprowadzenie do władz PTTK reprezentantów poszczególnych organizacji masowych. Ale i tym sposobem nie osiągnięto w pełni celu. Wiele bowiem osób, nie znając problematyki turystyczno-krajoznawczej, nie udzielało się w pracy w PTTK. Inni natomiast "wchłonęli bakcyl turystyczny" i tak zaangażowali się w pracy PTTK-owskiej, że oszabiali - i to znacznie - swoje więzi z macierzystą organizacją.

Bardzo mierne efekty osiągnęło natomiast PTTK w rozwoju turystyki na wsi. Taki stan rzeczy niewątpliwie przyczynił się do reaktywowania w 1957 roku staraniem Kazimierza Wyszomirskiego, członka pierwszych władz PTTK, biura podróży "Gromada", które stawiało sobie zadania objęcia ruchem turystycznym mieszkańców wsi.

Ale wróćmy do Zjazdu Zjednoczeniowego. Kandydatów do Władz Towarzystwa przedstawił Zjazdowi przewodniczący Komisji Matki prof. Stanisław Leszczycki. Miały się one składać: Zarząd Główny z 80 osób, Komisja Rewizyjna i Sąd Koleżeński - po 8 osób. Wybory przeprowadzono niezwykle sprawnie - bo całą listę en bloc i przez akklamację. Świadczy to niewątpliwie o wielkim zaufaniu delegatów do osób rekomendowanych przez Komisję Matkę. Ciekawy jest skład wybranych władz z punktu poprzedniej przynależności organizacyjnej. Do Zarządu Głównego, Główniej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego wybrano 20 osób wywodzących się z PTT, 29 osób z PTK i 47 przedstawicieli innych organizacji lub instytucji. Wśród 15-osobowego Prezydium ZG znalazło się 3 członków z PTT i 4 z PTK, a skład jego był następujący:

Prezes - Włodzimierz Reczek, Wiceprezesi - Tadeusz Cwik, Walery Goetel, Marek Arczyński, Sekretarz - Franciszek Ksawery Sawicki, Zastępca Sekretarza - Jerzy Ustupski, Skarbnik - Justyn Wojsznis, Zastępca Skarbnika - Stefan Niezabitowski, Członkowie Prezydium - Kazimierz Biskupski, Bolesław Kania, Władysław Czepulis, Jerzy Żołnierkiewicz, Konrad Gruda, Kazimierz Staszewski, Kazimierz Wyszomirski.

Można stwierdzić, że większość członków pierwszego Prezydium ZG PTTK pozostała na zawsze związana z Towarzystwem. Jest to dowodem trafności wyboru tych ludzi do władz Towarzystwa i prawdziwego ich zaangażowania w pracę dla rozwoju turystyki, krajoznawstwa, dla PTTK.

Komisja Rewizyjna składała się wyłącznie z członków PTT i PTK, jej przewodnictwem objął prof. Stanisław Leszczycki. W Sądzie Koleżeńskim 50 % członków nie pochodziło z tych organizacji turystycznych. Przewodniczącym Sądu został Zbigniew Kowenicki.

Przed pierwszym Zarządem Głównym PTTK stały bardzo trudne zadania. Trzeba było w stosunkowo krótkim czasie dokonać formalnego przejęcia całości majątku obydwu jednoczących się Towarzystw, utworzyć Biuro i Komisje ZG, okręgi PTTK, zreorganizować szereg ogniw PTT i PTK, przekształcając je w oddziały lub koła PTTK, powołać nowe oddziały i koła, w tym zakładowe. Celem ustabilizowania struktury organizacyjnej i ustalenia zasad funkcjonowania wszystkich jednostek organizacyjnych trzeba było opracować szereg regulaminów, instrukcji oraz wdrożyć zasady planowania działalności przez wszystkie instancje zarządzające w Towarzystwie. Trzeba było wypracować ujednoczone zasady prowadzenia gospodarki schroniskowej i inwestycyjnej. Trzeba było wreszcie stworzyć warunki do umasowienia turystyki, a z tym łączyło się szkolenie przewodników, organizatorów wycieczek w zakładach pracy, "przewodników turystyki kwalifikowanej", działaczy organizacyjnych Towarzystwa. Wszystkiego tego trzeba było dokonać w warunkach niemal pionierskich, gdy prawie wszystko było nowe lub w niespotykanej poprzednio skali, gdy wiele spraw nie było jeszcze uregulowane przepisami państwowymi.

Dla uzmysłowania sobie szczególnych trudności, na jakie napotykało się w tamtych latach przy organizowaniu turystyki i jej popularyzowaniu, warto wspomnieć o gigantycznych brakach występujących we wszystkich dziedzinach interesujących turystę, a więc sprzęt, ekipunek osobisty, sprzęt schroniskowy, autokary, nie mówiąc oczywiście o mapach, przewodnikach i innych. Do tego obrazu trzeba jeszcze dodać utrudnienia wynikające ze zniszczeń wojennych, co dotyczyło głównie bazy noclegowej i komunikacji. Mimo tak niesprzyjających warunków, dzięki niezwykleму zapałowi, godnej podziwu konsekwencji i systematyczności pracy w ciągu pierwszych lat istnienia PTTK uzyskano ogromny postęp we wszystkich dziedzinach działalności Towarzystwa.

Kolejnym czynnikiem powodującym rozwój działalności PTTK było wcielenie do Towarzystwa sekcji turystycznych Polskich Związków Narciarskiego, Kajakowego, Żeglarskiego i Kolarskiego. Nastąpiło to na przełomie 1951 i 1952 roku. Ta administracyjna decyzja początkowo nie spotkała się ze zrozumieniem ze strony działaczy tych związków. Z czasem jednak część działaczy bardziej zainteresowanych turystyką niż sportem, odrzuciła pierwotne zastrzeżenia. Wcielenie wspomnianych sekcji znakomicie przyspieszyło powstawanie komisji turystyki kwalifikowanej i do ogromnego rozwoju turystyki kwalifikowanej. Oprócz zwiększenia kadry działaczy zainteresowanych turystyką kwalifikowaną, nastąpiło wzbogacenie metod pracy o rozwiązania stosowane poprzednio w związkach sportowych. Dało to w sumie ogromny zasób doświadczeń metodycznych i organizacyjnych, z którego szeroko korzystały kolejne pokolenia działaczy PTTK. Można przyjąć, że akt wcielenia sekcji turystycznych związków sportowych był ostatnim na drodze łączenia organizacji i jednostek turystycznych w ramach jednego wielkiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

Towarzystwo niezwłocznie rozwinęło szeroką działalność, której tempo i skalę można bez przesady określić jako imponujące. Ilustracją efektów tej działalności niech będzie kilka porównań: w 1951 r. PTTK liczyło 19,9 tys. członków, w 1953 r. - 73,6 tys., w 1951 r. zdobyto 6 tys. odznak turystycznych, dwa lata później - niemal 38 tys., w imprezach turystycznych w 1951 r. brało udział 141,4 tys. uczestników, w 1953 r. zaś 1.112,5 tys., obiekty PTTK dysponowały w 1951 r. 6,6 tys. miejsc noclegowych, w 1953 r. - 9 tys. miejsc. Do efektów zaliczyć również trzeba rozbudowę sieci placówek Obsługi Ruchu Turystyczne-

go. Placówki te już w 1952 roku funkcjonowały w 14 województwach /a województw było wówczas 17/. Poważnym sukcesem było zorganizowanie przez działaczy TOFR górskiej służby ratowniczej na terenach górskich poza Tatrami. Rozwinięto bardzo intensywną działalność propagandową. W dziedzinie wydawnictw osiągnięto w ciągu 3,5 lat godne podziwu wyniki, że wymienie 216 pozycji przewodników i monografii krajoznawczych w nakładzie prawie 2 mln. egz., 24 foldery, nie mówiąc już o afiszach, trzech rocznikach "Wierchów", 27 numerach miesięcznika "Turysta" i innych.

Przejawem wszechstronności działań niech będzie fakt organizowania w tamtych pierwszych latach nawet i specjalistycznych szkoleń.

Oceniając ogólnie trzeba wyraźnie stwierdzić, że dorobek pierwszych lat działalności PTTK, dzięki niezwyklemu zaangażowaniu się działaczy i wielkiej, co należy również podkreślić, pomocy Państwa, był ogromny. W bardzo krótkim czasie PTTK stało się organizacją nie tylko powszechnie znaną, ale popularną i lubianą. Przypomnijmy sobie ten rozgłos, jaki towarzyszył wszystkim centralnym PTTK-owskim imprezom. Na każdym prawie zabytkowym obiekcie wisiała odpowiednia tablica informacyjna opracowana i konserwowana przez PTTK. Wszystkie obiekty PTTK-noclegowe i organizacyjne były oznakowane w identycznych kolorach i wzorach napisów. To wszystko powodowało, że PTTK stawało się organizacją widzianą i aprobowaną przez społeczeństwo.

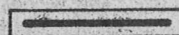
PTTK jest jedną z nielicznych organizacji, która nigdy dotąd nie cierpiała na poważniejszy brak działaczy społecznych, rzeczywście zaangażowanych w realizację statutowych celów swojego Towarzystwa. Te wszystkie fakty, a także stały w zasadzie wzrost szeregów i działalności, jest niewątpliwie następstwem tego, że PTTK nie jest zamkniętym w sobie towarzystwem hobbystów, lecz organizacją, której celem istnienia jest służenie społeczeństwu polskiemu, całemu społeczeństwu, tak jak tego chcieli inicjatorzy zjednoczenia PTT i PTK.

Patrząc z perspektywy 35 lat na owoce, jakie wydało zjednoczenie, uzmysławiając sobie ogromny zakres rodzajowy i ilościowy działań Towarzystwa, porównując go z innymi podobnymi organizacjami turystycznymi za granicą - PTTK jest największą w Europie organizacją turystyki kwalifikowanej i krajoznawstwa. Biorąc pod uwagę pozycję PTTK w kraju z punktu widzenia oceny Towarzystwa przez władze, inne masowe organizacje i ogół społeczeństwa polskiego, można chyba jednoznacznie stwierdzić, że idea zjednoczenia była głęboko słuszna, a jej realizacja przyniosła niewątpliwie korzyści dla społeczeństwa.

Czy można jednoznacznie, w sposób bezdyskusyjny przedstawić dorobek PTTK, jego najważniejsze osiągnięcia trzydziestopięcioletniego okresu działalności, osiągnięcia będące często wynikiem tradycji przejętych z działalności jego poprzedników? Każdy przecież z działaczy obecnego Towarzystwa - pamiętający jego całą 35-letnią historię, ale też przeżywający i pamiętający tylko niewielki wycinek tej historii - posiada swój własny subiektywny katalog dokonań, swoją własną historię PTTK. Ich suma - będąca historią turystycznych i krajoznawczych pasji, historią społecznej działalności - składa się na dorobek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

Wystąpienie Prezesa Zarządu Głównego PTTK kol. Andrzeja GORDONA poświęcone było dokonaniom Towarzystwa w okresie 35 lat działalności.

Spoczywa na mnie niezwykle trudne zadanie. Mam mówić o dorobku Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w obecności osób, które tworzyły 35 lat temu Towarzystwo i jednocześnie wśród z innymi wspaniałą pracą i serdeczną służbą zapisywały karty historii PTTK.

Niełatwa to misja. Każdy z obecnych na tej sali, każdy działacz naszego Towarzystwa ma własną wizję rzeczy najważniejszych. Każdy też ma własny album pamięci, w którym przewijają się zdarzenia z naszej turystycznej historii - troski i radości. Zawierają te niezewidencjonowane albumy pamięci przede wszystkim zdjęcia ludzi, których każdy z nas nierozdzielnie wiąże z PTTK. Są na tych zdjęciach twarze osób, które przygotowywały połączeniowy Zjazd, które organizowały setki, tysiące imprez, są twarze, bez których życie naszego Towarzystwa byłoby niepełne i ubogie. Historia PTTK jest bowiem przede wszystkim historią ludzkiej pasji, człowieczej wyobraźni i wrażliwości oraz społecznej pracy dla Polski.

Sens tej aktywności wyznaczały słowa pierwszego statutu. Nie zrodziły się te słowa z pustki. Były dla uczestników tamtego Zjazdu wypowiedzią najgłębszą, najbardziej serdeczną, zrodzoną z tego, co czuli w trakcie górskich wędrowek, wodnych spływów, rozmów prowadzonych w trakcie pieszych i rowerowych wycieczek. Dyktowały im te słowa również pierwsze doświadczenia działalności społecznej w socjalistycznej Polsce i klarownie rysujące się kształt polityki socjalnej ukierunkowanej na upowszechnienie najlepszych wzorów wypoczynku wśród ludzi pracy.

Nie będę przedstawiał referatu o historii naszego Towarzystwa. Pozostawiam to historykom. Doczekamy się z pewnością ciekawych opracowań historycznych o PTTK. Moim zadaniem jest, jak sądzę, pobudzenie ogólnej refleksji nad tym, co było i jest sensem naszej działalności. Odpowiednie postawienie pytań może się stać źródłem refleksji nie tylko historycznej, ale i nad naszymi dalszymi powinnościami. W takim właśnie moście między "dawnymi a przyszłymi czasami" widzę głęboki społeczny sens obchodów 35-lecia zjednoczenia polskiego ruchu turystycznego w PTTK.

Takich generalnych pytań jawi mi się trzy:
- Pierwsze: Co rzeczywiście PTTK dało turystyce, co dało Ludowej Polsce?
- Drugie: Czym jest dzisiaj PTTK?
- Trzecie: Co wynika z naszych tradycji dla współczesności i przyszłości?

Już przy pierwszym pytaniu zwraca uwagę to, że nie sposób rozpatrywać w oderwaniu tego, co PTTK dało turystom i Ojczyźnie. Najbliższym bowiem wyznacznikiem tego, co robiliśmy i robimy w Towarzystwie, to niestanne utrzymywanie ognia patriotyzmu. Na co się nie spojrzysz z naszych dokonania, to o wszystkich naszych poczynaniach programowych stanowi promieniująca miłość do kraju. Odnajdywalismy się w tym sami, odkrywaliśmy dzięki temu nie tylko nowe turystyczne ścieżki, ale ścieżki do ludzkich serc. Z każdej wędrowki po ojczystej ziemi, z każdego na nowo odkrytego zakątka, ze sposobu ekspozycji zbiorów w naszym muzeum, ze słów przewodnika, z kompozycji zdjęć i slajdów przebiega zauroczenie pięknem Polski, pięknem jej przyrody, jej zabytków. Z tej miłości wyprowadzaliśmy zawsze program pozytywistycznej pracy dla Polski. Złączyło się bowiem nierozdzielnie w PTTK romantyczne myślenie z pozytywizmem działania.

Drugim wielkim wyznacznikiem odpowiedzi na pytanie o owoc naszej służby turystom i Polsce Ludowej jest upowszechnienie i umasowienie turystyki. Polski ruch turystyczny nie miałby bez PTTK takiego kształtu. Dotyczy to zarówno jego wielkości jak i jego treści. Przypomnijmy tylko pierwsze liczby. Złączenie w momencie swojego powstania liczyło 19.144 członków zrzeszonych w 121 oddziałach. PTK szczyliło się organizacją w 1949 roku 663 wycieczek dla 49.230 uczestników, PTT odnotowało, że w latach 1949-1950 GOT zdobyło 5.841 turystów. W sprawozdaniu na XI Krajowy Zjazd meldowaliśmy o ponad 631 tysiącach członków PTTK, a były to dane na końcu kadencji,

w ramach której wykreślono z PTTK ponad 200 tys. "martwych dusz". Górską Oznaką Turystyczną tylko w roku poprzedzającym jej 50-lecie zdobyło ponad 45 tysięcy osób. W różnego rodzaju PTTK-owskich przedsięwzięciach programowych uczestniczyło w 1984 roku i korzystało z pomocy PTTK 17,5 mln. osób.

Przytoczone przeze mnie liczby są wystarczająco wymowne. Umasowienie turystyki przez PTTK stało się faktem znaczącym nie tylko w wymiarze naszego Towarzystwa. Za potężnymi liczbami kryje się jeszcze potężniejsza praca Oddziałów, Kół, Klubów, Zarządu Głównego i Zarządów Wojewódzkich, ich Komisji.

Dzisiaj część naszych Koleżanek i Kolegów narzeka na masowość turystyki, wielu z nas zastanawia się i pracuje nad tym, aby nasze przedsięwzięcia były lepsze jakościowo, mądrzej i konsekwentniej uczyły prawdziwego turystyki, kształtowały pasję krajoznawczą i kulturę turystyczną. Faktem jest jednak to, że dzięki PTTK miliony osób przybliżyły się do Polski, miały szanse poznać jej zróżnicowane piękno, krasę przyrody i folkloru różnych regionów kraju. Dzięki PTTK tysiące ludzi w Polsce poznało urok turystycznych wędrowek po szlakach górskich i nizinnych, wodnych i rowerowych. Co więcej - dzięki i w ramach PTTK uczyniło z tego sposób życia, który ze względu na tkwiące w turystyce i krajoznawstwie walory zdrowotne, kulturowe i wychowawcze staje się trwałym elementem przekształcając w turystyce.

Zasługą Towarzystwa jest mocne ofensywne wejście ze swoim programem i działalnością do różnych środowisk, a szczególnie do zakładów pracy i do szkół. W 1950 roku nie było w PTTK żadnego oddziału zakładowego. Dzisiaj jest ich 114. W ramach obchodów 110-lecia przewodnictwa w sali zakopiańskiego Biura Wystaw Artystycznych ekspozowano zdjęcie sędziwego dra Mieczysława Orlikowicza siedzącego pod hasłem spotkania: "Z fabrycznych hal w górskie hale". Symbolika pełna patosu oddawała i oddaje to, co się dzięki Towarzystwu dokonywało. Mam na myśli upowszechnienie wśród zakładów pracy wzorca bogatej w różnorodność wartości formy wypoczynku, jakim jest turystyka. Ognia Towarzystwa stały się w dużej ilości zakładów pracy ważnym ośrodkiem kształtowania sposobów spędzania wolnego czasu przez załogi i członków ich rodzin. Przez wiele lat współpracowaliśmy na tej niwie z polskim ruchem zawodowym. Dobra i owocna była to współpraca. Chcemy ją kontynuować.

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze zdobyte trwała pozycję w życiu współczesnej szkoły. To dzięki opiekunom SKKT PTTK i pomocy innych ogniw Towarzystwa dokonuje się ciągle wielka lekcja wychowania, odbywa się ona przez nauczanie ojczyzniego kraju. To dzięki imprezom Towarzystwa następuje integracja wiedzy z różnych dziedzin, przybliżenie jej do rzeczywistości, zespolenie nauczania z wychowaniem, powinności moralnych z codzienną postawą na szlaku. Prowadzone wspólnie z Ministerstwem Oświaty i Wychowania od kilkunastu lat Ogólnopolskie Turnieje Krajoznawczo-Turystyczne i różne konkursy stały się stałą częścią programów dydaktyczno-wychowawczych szkół. Także polski ruch młodzieżowy traktuje naszą organizację jako głównego partnera w rozwoju turystyki i krajoznawstwa. Do młodzieży adresowaliśmy, wspólnie z wieloma partnerami, wielką, prowadzoną od 28 lat akcją "Autostopu".

PTTK jest obecne w nowych osiedlach mieszkaniowych, w Wojsku Polskim, w społeczności wiejskiej, wśród weteranów pracy i ludzi niepełnosprawnych.

Nie sposób sobie wyobrazić życia społecznego wielu osiedli mieszkaniowych bez turystycznej działalności naszych ogniw, które spójrznością mieszkaniową traktuje jako swojego ważnego partnera w integracji mieszkańców i samozaspokajaniu ich potrzeb.

Dynamicznie rozwinęły się ognia PTTK w Wojsku Polskim. Działacze PTTK w żołnierskich mundurach pracują nie tylko w "wojskowych" ogniwach Towarzystwa. Główny Zarząd Polityczny WP, z którym od wielu lat ZG PTTK współpracuje,

traktuje naszą działalność jako ważną dla samego wojska i patriotyczno-obronnego wychowania społeczeństwa.

Kiedys w kronikach odnotowany będzie fakt, że właśnie Towarzystwo wydało pierwszy w świecie turystyczny słownik migowy. Nasza działalność w środowisku głuchych /wspólnie z Polskim Związkiem Głuchych/ i w innych środowiskach niepełnosprawnych stanowi niebagatelny element psychofizycznej rehabilitacji.

Nasza organizacja - to Towarzystwo. Wiele w nim atmosfery rodzinnej. Zespółiły się w logiczny wielopokoleniowy ciąg nasze propozycje dla najstarszej części naszego społeczeństwa z propozycjami dla najmłodszych. W statystyce ktoś odnotuje taką a taką ilość zdobytych odznak. Żadne jednak liczby nie oddadzą cudownej wrażliwości turystycznych rodzin, w których dziadkowie zdobywają odznakę "Turysty Seniora", a wnukowie "Siedmiomilowe buty" i kajakową "Kiełbika".

To, co przedstawiłem przed chwilą, to zasadnicze wyznaczniki odpowiedzi na pierwsze pytanie. Odpowiadając jednak na pytanie "Co PTTK dało turystom w Polsce?" trzeba też stwierdzić, że to właśnie PTTK:

- po pierwsze - nadało programowy kształt turystyce w Polsce,
- po drugie - w znaczący sposób współkształtowało rozwiązania organizacyjne i gospodarcze w turystyce,
- i po trzecie - najważniejsze - zasadniczo ukształtowało sposób przygotowania społecznej kadry turystyki w naszym kraju i dało podstawy tworzenia zawodowej kadry turystycznej w Polsce Ludowej.

Cele programowe PTTK są w swoim zakresie tożsame z ogólnospołecznymi celami polityki Partii i Państwa. Co więcej - PTTK było i jest traktowane jako główny organizator sił społecznych w rozwijaniu turystyki i krajoznawstwa. Dla działaczy PTTK socjalistyczne cele, dobra człowieka, jego wszechstronnego rozwoju, pokazywanie wartości pracy, odpowiedniego kształtowania życia przyrodniczego i społecznego człowieka, zawsze były jasne i zrozumiałe. Wyrażało się to pracą działaczy i setek ogniw Towarzystwa. To na wniosek Komitetu Centralnego PZPR nasze Towarzystwo zostało odznaczone Orderem Sztandaru Pracy i na tej samej podstawie nadano nam status wyższej użyteczności w Polsce Ludowej.

Te ważne, wartościujące stwierdzenia, upoważniające do postawienia wcześniejszych tez, należy uzupełnić syntetycznym uzasadnieniem.

Czy rzeczywiście PTTK nadało programowy kształt turystyce w Polsce? Uważam, że tak. To nawi działacze współtworzyli zarysy programu i - co najistotniejsze - to my go głównie wdrażaliśmy w życie. To dzięki nam eksponowany jest patriotyczny wymiar i takowe poskanie turystycznych wędrowców i krajoznawczych przedsięwzięć. To dzięki nam umacnia się w świadomości i w działaniu nierozzerwalność turystyki i krajoznawstwa. To dzięki nam utrwała się pozycja turystyki kwalifikowanej jako lepszego jakościowo wypoczynku. To PTTK wyeksponowało i utrwaliło kulturotwórcze funkcje turystyki. To dzięki nam i bliskim nam organizacjom turystycznym rozwija się społeczny kształt turystyki. To wreszcie nasze doświadczenia były źródłem programów regionalnych i państwowych rozwoju turystyki.

Każde z tych stwierdzeń można poprzeć wieloma faktami. Ograniczę się tylko do wybranych.

Czymże są wielkie kampanie programowe Towarzystwa związane z poznawaniem i popularyzacją Ziemi Zachodnich i Północnych, kampanie "Szlakami Tysiąclecia" i związane z jubileuszem Polski Ludowej, takie kampanie, jak "Polska Naszych Dni", "Szlakami Polski Ludowej", "Szlakami Chwały Oręża Polskiego", "Szlakiem Kopernika" jak nie wielkimi wiciami patrytycznego poskania? Czyż takimi wychowaniu nie służy około sześćdziesięciu regionalnych odznak krajoznawczo-turystycznych? A tysiące imprez lokalnych uczących miłości miasta

i regionu? Co więcej PTTK - które przecież nie jest organizacją polityczną - zdecydowanie podkreśla najpiękniejsze tradycje polskiego i międzynarodowego ruchu socjalistycznego. Organizowany od 30 lat Rajd "Szlakami Lenina" i od podobnego okresu "Rajd Przyjaźni Polsko-Radzieckiej" - to tylko główne symbole zespolenia w rozumieniu współczesnego patriotyzmu treści i wartości socjalizmu. Z naszej inicjatywy podjęto i zrealizowano takie przedsięwzięcia przyjaźni między organizacjami turystycznymi krajów socjalistycznych jak odznaka "Znam Kraje Przyjaciół", "Złoty Przyjaźni" czy niedawno otwarty z naszej inicjatywy Szlak Przyjaźni Eisenach - Budapeszt.

Czyż - rozwijając kolejne ze stwierdzeń - PTTK nie jest główną siłą akcentującą w świadomości i działaniu zespolenie turystyki i krajoznawstwa! Cały system przygotowania programów naszych imprez, zasady zdobywania odznak, sposób przygotowania i doskonalenia społecznych kadr opiera się na tej zasadzie. Nie ma drugiego takiego ogniwa życia społecznego w Polsce, które by to tak konsekwentnie traktowało. U nas połączył między sportem, a organizowanym przez wyspecjalizowane agendy wypoczynkiem zostaje zagospodarowana na podstawie wypracowanych przez Towarzystwo wzorców. Nie mała w tym zasięga tych sił w naszym Towarzystwie, które od lat kształtują oblicze turystyki kwalifikowanej. Praca przodowników różnych dyscyplin, klubów i komisji utrwała wysoką pozycję turystyki kwalifikowanej w Polsce. Rozwój turystyki górskiej, wodnej, rowerowej i innych dyscyplin turystyki kwalifikowanej wymaga ciężkiego wsparcia, aby mógł być rzeczywistym punktem odniesienia do dalszych przewartościowań w sposobie wypoczynku. Dotychczasowe rozwiązania są albo wypracowane wyłącznie przez PTTK, albo na jego wniosek - przez władze państwa.

Jedno z moich stwierdzeń tyczy wyeksponowania przez PTTK kulturotwórczych funkcji turystyki. Muzea i izby regionalne PTTK, społeczny ruch opiekunów zabytków, akcje "Zamość - wczoraj, dziś i jutro", akcja "PTTK dla Krakowa", osiągnięcia w dziedzinie piśmiennictwa krajoznawczo-turystycznego, fotografii krajoznawczej i piosenki turystycznej - to niezaprzeczone, wyraźne materialnie, dowody dla postawionej przeze mnie tezy. Uzupełnia to cały nurt kultury duchowej: wdrażania karty turysty, kultywowania tradycji, sposobu życia w Towarzystwie, dbania o piękno języka polskiego. Taki również wyraz ma posłanie intelektualne przygotowywanych i realizowanych przez nas Kongresów Krajoznawczych.

Jest Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze głównym ogniwem społecznej turystyki w Polsce. Współz innymi organizacjami umacnia społeczny kształt turystyki. Dzięki długoletniej działalności Towarzystwa, wypracowanym w ciągu tych lat doświadczeniom, turystyka jest dzisiaj chyba najbardziej uspołecznioną sferą życia społecznego w Polsce Ludowej. Bogactwo programowe Towarzystwa, konsekwencje w społecznym kierowaniu Towarzystwem oraz kultura współdziałania w ogniwach Towarzystwa czynią z PTTK jedną z najbardziej prawdziwych sfer integracji ludzi i uspołeczniania ich postaw.

Sądzę, że nie jest nadużyciem z mojej strony postawienie tezy, że nasze programowe doświadczenia były źródłem regionalnych i ogólnokrajowych programów rozwoju turystyki. Świadczą o tym zadania zlecone przez Państwo, a realizowane przez PTTK w dziedzinie przewodnictwa, wytyczania i znakowania szlaków. Świadczą o tym zrealizowane przez PTTK rozwiązania lokalnych systemów ochroniarsko-turystycznych pod nazwą "Parki Krajoznawcze": Wiele rozstrzygnięć GKKFiT i byłego GKT opierało się jeśli nie o nasze propozycje, to o nasze doświadczenia. PTTK przez 35 lat było znaczącym ogniwem kształtowania państwowych rozwiązań w zakresie turystyki.

Nie tylko rozwiązania resortu turystyki mają swoją genezę w naszej pracy i naszych inicjatywach. PTTK patronuje społecznemu opiekunom zabytków, PTTK współtworzy też Straż Ochrony Przyrody. Z inicjatywy działaczy PTTK powstawały też

nowe parki narodowe, przypomnę chociażby Babio-górski i Roztoczański.

Dzięki ofensywności naszych działaczy w wielu dokumentach resortowych kwestie turystyki uzyskały wysoką rangę, a ognia PTTK zostały określone jako wiodące w społecznej realizacji związanych z tym zadań.

Myślę, że mogę bardziej skrótowo spróbować uzasadnić tezę, że w sposób znaczący współkształtowaliśmy rozwiązania organizacyjne i gospodarcze w turystyce.

Trudno sobie dzisiaj wyobrazić oblicze polskiej turystyki bez Biur Obsługi Ruchu Turystycznego naszych oddziałów, bez naszych poradni krajoznawczych i prowadzonych przez PTTK punktów informacji turystycznej. To nasze Towarzystwo wypracowało rozwiązania w zakresie przewodnictwa, wytyczania i znakowania szlaków i funkcjonowania instytucji organizatora turystyki. Wreszcie nie można by mówić o rozwoju turystyki bez PTTK-owskiej bazy gospodarczej. Bez schronisk górskich i stanic wodnych trudno byłoby w ogóle mówić o turystyce kwalifikowanej. Do postaw najlepszych gospodarzy obiektów, którzy ze schroniska czy stancji uczynili prawdziwy dom odwołujemy się nie tylko my. To w PTTK dla masowej turystyki zbudowano Domy Turysty w Zakopanem, Krakowie, Sopocie, Warszawie. Zakłady Remontowo-Budowlane PTTK uratowały od zniszczenia wiele obiektów turystycznych, nie tylko PTTK-owskich. Bez "Foto-pam" nie można mówić o rozpowszechnieniu wiodówki krajoznawczej, produkcji pamiątek i sprzętu turystycznego. PTTK jest głównym producentem kajaków i małych żaglówek. Mało kto w Polsce wie, że Biuro Turystyki Zagranicznej PTTK jest tym, dzięki któremu tak liczne grupy turystów poznały inne kraje. Zajmuje ono po "Orbisie" drugie miejsce, jeśli chodzi o wymianę zagraniczną. Wreszcie od 10 lat wspiera polską turystykę Wydawnictwo PTTK "Kraj", którego rzetelnie realizowana interesująca oferta coraz lepiej odpowiada na zapotrzebowanie turystów.

Najważniejsze jest jednak to, że PTTK wychowało potężną armię ludzi do realizacji bogatego programu rozwoju turystyki w Polsce. PTTK-owscy działacze to główna siła społecznej turystyki w naszym kraju. Z "naszej szkoły" wywodzi się też gros zawodowej kadry turystyki w Polsce.

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze - co jest olbrzymią zasługą tych, co przed 35 laty trafnie nakreślili sfery aktywności - we właściwy jakościowo, a znaczący ilościowo sposób stymulowało rozwój turystyki w Polsce.

Sam, z oczywistych racji, skrótowy przegląd tego, co jest społeczną daniną PTTK dla turysty i Polski budzi głęboką zadumę. Jest tego tak wiele, a przecież nie rozwinięty został wątek rzecznicstwa na rzecz turysty, ochrony praw turysty, przeorientowania naszej gospodarki na jego potrzeby, ratowania bazy, rozbudowy wypożyczalni.

Z tego, co powiedziałem, wynika jakby wprost odpowiedź na drugie pytanie "Czym jest dzisiejsze PTTK?"

Jest organizacją o olbrzymim froncie działania. Jest organizacją, wobec której ciągle rosną oczekiwania społeczne. Zarazem jest to organizacja, która w oparciu o społeczne siły aktywne i oddaną kadrę zawodową podejmuje ogromne wysiłki, aby te liczne zadania wykonywać dobrze. Wiemy o tym, że w wielu naszych działaniach jesteśmy jeszcze słabi, że nierówna jest siła naszych ogniw w różnych terenach kraju.

Do poprawy sytuacji podchodzimy tak, jak uczy nasza tradycja - konsekwentnie. Stąd na najbliższe lata zgodnie z uchwałą XI Krajowego Zjazdu nasze zadania zostaną sformułowane następująco:

- 1 - więcej konsekwencji w realizacji przyjętych uchwał - zgodnie z zasadą, że dobrej uchwały musi towarzyszyć dobra realizacja,
- 2 - umocnić organizacyjnie Towarzystwo z podniesieniem rangi członkostwa i zasadniczą rolę klubów i kół w pracy Towarzystwa,
- 3 - przeorientować gospodarkę, by lepiej służyła potrzebom turysty.

Te zadania będą przez nas wykonywane w trakcie spodziewanej dużej zmiany kadry. Towarzystwu jest potrzebna liczna oddana armia młodych działaczy. Dlatego też podejmujemy takie inicjatywy, jak na przykład "Młodzieżowe Szkoły Turystyki".

PTTK zajmuje ważną pozycję w polskiej turystyce, kulturze i ochronie przyrody. Jest organizacją mającą otwarty, perspektywiczny program. Opiera się on na mądrej kontynuacji i wzbogacaniu tego wszystkiego, co wynika z tradycji PTT, PTK i 35 lat działalności PTTK. Siłą naszego Towarzystwa są ludzie. To aktywni bawdzięca PTTK swoje osiągnięcia, to w oparciu o nich buduje swój program. Liczy też Towarzystwo na dalszą pomoc władz socjalistycznej Polski, na wsparcie poczyniał programowych, na pomoc dla naszej bazy, na mądre stanowienie prawa. Nasze nadzieje wynikają z przekonania, że to, co robimy, jest ważne nie tylko dla nas. Jest istotne dla Polski.

Mieści się w tym odpowiedź na trzecie pytanie "Co wynika z naszych tradycji dla współczesności i przyszłości?" Wynika potrzeba łączenia szerokiego spojrzenia z konkretnym działaniem, potrzeba traktowania PTTK jako wartościowego podmiotu życia społecznego, poszanowania społecznego wysiłku wszystkich, którzy w Towarzystwie służą turystyce i Polsce.

Historia naszego Towarzystwa skłania nie tylko do dumy i zadumy. Skłania do działania. Czekają na nas nowe niezapisane jeszcze karty. Karty ważkich i niezrealizowanych inicjatyw, ale przede wszystkim karty konsekwentnej pracy nad mądrą kontynuacją.

Nasz jubileusz musi stać się okazją do przypomnienia naszego dorobku i naszych powinności. O powinnościach wobec Ojczyzny i turystów mówię. Jest jeszcze jedna powinność - serca. Żąda ona rzetelnego udokumentowania dorobku ogniw PTTK, zachowania w ludzkiej pamięci zdarzeń i ludzi. Nic, co ważne w PTTK i nikt, który dla PTTK ofiarne działał nie powinien być zapomniany. Przez PTTK łączy się bowiem biografie ludzi i Ojczyzny. A na tej płaszczyźnie można wyczytać wiele. W tym liczne, piękne społeczne postawy gorących patriotów, pasjonatów krajoznawczej turystyki. Przypomnijmy ich i przypomnijmy zasadę ciągłości w służebnej sprawie. Będzie to istotne odniesienie naszego jubileuszu.

Sądzę, że mogę zgłosić jeszcze jedną propozycję. Tyczy ona apelu, który z upoważnienia dzisiejszego plenum rozesłałibyśmy do naszych ogniw. Będzie to apel o nowy czyn dla Polski i turystów. Przez nasz kraj przeciąga duża fala jubileuszy. Niech nasz jubileusz wyróżni się tym, że pozwoli mocniej wkroczyć w przyszłość. Zwrócimy się do wszystkich oddziałów, kół i klubów, do wszystkich działaczy i osób, którym drogie są sprawy turystyki i krajoznawstwa. Niech w swoich kronikach, po zapisaniu kart historii i jubileuszu, wyruszą nowe liczne karty społecznego czynu. Niech będzie to czyn na rzecz naszej turystycznej bazy, udział w sadzeniu lasu, w akcji "Czysty las" czy "Czyste góry", udział w ratowaniu zabytków. Niech to będzie stała propozycja programowa dla kolonii letnich, na których przeprowadzimy turystyczno-krajoznawcze dni uczące turystycznego abecadła. Niech to będą rajdy pierwszego kroku.

Napiszemy też, aby w Inwentaryzacji Krajoznawczej Polski poświęcić szczególnie dużo uwagi miejscom związanym z historią walk o wyzwolenie naszych ziem, organizacją władzy ludowej i osiągnięciom 40-lecia Polski Ludowej. Zebrany w Inwentaryzacji materiał ma służyć pracy wychowawczej, ma kształtować znajomość i dumę z tego, co dokonało się w najnowszej historii Polski, a czego PTT, PTK i PTTK było aktywnymi współuczestnikami.

Wierzę, że apel zostanie podjęty. Będzie to pomnik naszego 35-lecia. Pomnik, który wystawiemy sobie pracą.

Polskie Towarzystwo Tatrzańskie, Polskie Towarzystwo Krajoznawcze, a od momentu zjednoczenia - Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze miały wielki udział w integracji Ziemi Zachodnich i Północnych z Macierzą. Ich rola - to z jednej strony szerokie upowszechnianie wiadomości historycznych, krajoznawczych i turystycznych o tych terenach wśród mieszkańców kraju, z drugiej - tworzenie warunków do poznawania tych ziem - ich zagospodarowanie dla potrzeb turystyki. 35 lat działalności PTTK stało się okazją do przypomnienia faktów, dat i nazwisk z pionierskiego okresu Polski Ludowej. Służyły temu sesje historyczno-naukowe odbyte w bieżącym roku, a zorganizowane z inspiracji Komisji Historii i Tradycji ZG PTTK przez Zarząd Wojewódzkie PTTK z terenu Ziemi Zachodnich i Północnych.

Informację o sesji "Turystyka polska w Sudetach" odbytej we Wrocławiu w grudniu b.r. przekazał kol. Marek STAFFA.

Tematyka sesji daleko wykraczała poza ramy 35-lecia PTTK czy też 40 lat turystyki w Polsce Ludowej. Było to zamierzenie celowe, wykazujące ogromne powiązanie turystyki na tych ziemiach z dziejami całej Polski. Przedstawione badania statystyczne, dotyczące udziału Polaków w ruchu wówczas jeszcze uzdrowiskowym w XIX i początkach XX wieku w Sudetach, dały podstawę do odmiennego niż dotąd spojrzenia na dzieje tego regionu. W oparciu o materiały archiwalne pokazano również szczegółowo dzieje początków turystyki w Sudetach i na Ziemi Kłodzkiej w Polsce Ludowej. Szczególnie znaczenie miało wówczas zagospodarowanie turystyczne tego regionu - tworzenie bazy noclegowej, sieci szlaków turystycznych a także struktury organizacyjnej turystyki. Tu wspomnienia wymaga fakt, że już we wrześniu 1945 r. powstało Dolnośląskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze z siedzibą w Jeleniej Górze, przekształcone w 1946 r. w Oddział PTT. W tym samym roku w Sobótce powstał Oddział PTK. Wszystkie nowopowstałe ogniska organizacji turystycznych na pierwszym planie stawiały sprawy przejmowania i zabezpieczenia bazy noclegowej na terenie Sudetów. Wynikiem tych działań było 49 schronisk działających w Sudetach w 1949 r.

Nieco inny charakter miały refleksje kol. Anny ANDRUSIKIEWICZ z sesji zorganizowanej w czerwcu w Olsztynie.

Była to przede wszystkim próba szerokiego spojrzenia na początki turystyki i krajoznawstwa na Warmii i Mazurach. Wśród przybywających na tę ziemię osadników znaleźli się zapaleni, którzy chcieli przybliżyć sobie i innym piękno krajobrazu, uroki przyrody, historię tej ziemi. Już w 1945 r. powstaje Warmińsko-Mazurski Związek Turystyczny, niewiele później, w maju 1946 r. - Oddział PTK w Olsztynie. W lipcu 1948 r. po zakończeniu odbudowy XIV-wiecznej Wysokiej Bramy w Olsztynie uruchomiono w niej schronisko turystyczne. Rok później otwarto w województwie olsztyńskim 16 schronisk.

Żywe były związki PTTK na Warmii i Mazurach ze wszystkim, co dotyczyło kultury i humanistycznego wychowania społeczeństwa, uroda krajobrazu i przyrody mazurskiej wymagała troski, ochrony, poszanowania.

Refleksje z sesji wiązały się ze wspomnieniem nazwisk pierwszych działaczy turystycznych tego regionu, tych, którzy tworzyli początki turystyki na Warmii i Mazurach. Najistotniejsza w dalszej pracy jest bowiem świadomość kontynuacji działań tych, którzy odbudowywali Warmię i Mazury, tych, którzy tu zapuścili swoje korzenie.

Uczestnikom Plenum odczytano list wystosowany przez Honorowego Członka PTTK, kol. Władysława OGRODZIŃSKIEGO z Olsztyna.

Wyraził on nadzieję, że uczestnicy Plenum właściwie ocenią dorobek PTT, PTK i PTTK w działaniach na rzecz Ziemi Zachodnich i Północnych. Udział w procesie integracji, przyswajania Ziemi Odzyskanych ludziom, budowanie uczuciowych i intelektualnych więzów rodaków z nowym wcieleniem polskiej Macierzy trzeba bez wątpienia zaliczyć do najpiękniejszych kart w historii ruchu PTTK. Wpisaliśmy się na te karty nie tylko inspirowując miłośników krajoznawstwa i amatorów turystycznej przygody. Z naszymi ideałami i pracą związaaliśmy różnorakie dziedziny twórczości, także naukowej i artystycznej. Podkreślenie tej zasługi dla kultury narodowej nabiera dziś nowego znaczenia.

Informację o sesji odbytej we wrześniu w Świnoujściu przekazał kol. Janusz BIRANOWSKI.

W trakcie sesji przedstawiono dzieje turystyki i krajoznawstwa na terenach obecnych województw północno-zachodnich. Stosunkowo szybkie stworzenie struktury organizacyjnej społecznej turystyki na tym terenie wynikało między innymi z głębokich pragnień poznawczych przybyłego na te tereny społeczeństwa. Wspomnienia wymaga pierwszy oddział PTK na tym terenie, który powstał już w czerwcu 1946 r. w Stargardzie Szczecińskim.

Prace organizacji turystycznych przyczyniły się w znacznej mierze do integracji ziem nad Odrą i Bałtykiem z Macierzą. Było to wynikiem inicjowanych, opracowywanych i realizowanych przez działaczy wydawnictw, planów, wycieczek krajoznawczych, ale też działań bezpośrednio wiążących się z ocalaniem a następnie popularyzacją cennych pamiątek przeszłości. Wielką rolę spełnili przewodnicy turystyczni, prowadzący po miastach i wsiach na tym terenie miliony uczestników wycieczek, upowszechniając wiedzę o historii i kulturze.

Uczestnicy sesji sformułowali szereg wniosków podkreślających konieczność bardziej wszechstronnej niż dotąd poznawania, pielęgnowania i upowszechniania tradycji działalności społecznych organizacji turystycznych, upamiętniania faktów, obiektów i ludzi związanych z najnowszą historią Polski.

Przewodniczący Komisji Historii i Tradycji ZG PTTK kol. Janusz ŻMUDZIŃSKI przedstawił ocenę realizacji uchwały ZG PTTK z 14 kwietnia 1985 r. w sprawie obchodów 35-lecia Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

35 rocznica połączenia społecznego ruchu turystyczno-krajoznawczego i powstania PTTK stała się okazją do utrwalenia dorobku Towarzystwa jako całości oraz ludzi ten dorobek tworzących. Zarząd Główny PTTK uznał za celowe, aby w okresie poprzedzającym jubileuszową rocznicę rozważyć wszelkie aspekty dotychczasowej aktywności programowej i organizacyjnej Towarzystwa, dokonać przeglądu działalności PTTK jako ważnego organizatora ruchu turystycznego i gospodarki turystycznej, rozpatrzyć i uwypuklić kulturotwórczą rolę Towarzystwa. Wskazano też, że oceną należy objąć osiągnięcia i niespełnione marzenia, dorobek stanowiący przedmiot społecznego uznania, jak i niedociągnięcia, które powodują krytykę poczynił Towarzystwa. Okazją do podsumowania i

ocen była kampania sprawozdawczo-wyborcza poprzedzająca XI Zjazd Krajowy PTTK. Ten społeczny przegląd wykazał wielkie zaangażowanie rzeszy społeczników - członków PTTK w krzewienie krajoznawstwa oraz liczny udział w ruchu turystycznym inicjowanym przez Towarzystwo. Formy i efekty różnorodnych działań Towarzystwa w minionym 35-leciu zostały przedstawione w trakcie dzisiejszego plenum, mankamenty i niedociągnięcia uwzględniono we wnioskach zebrań sprawozdawczo-wyborczych i XI Zjazdu Krajowego PTTK, przewidzianych do realizacji w bieżącej kadencji.

W programie obchodów znalazły się też działania szczegółowe. Ważne miejsce miała problematyka wiążąca się z 40 rocznicą powrotu do Macierzy Ziemi Zachodnich i Północnych, istotne było uwypuklenie roli PTT i PTK w pionierskim okresie zagospodarowywania, wprowadzaniu polskiego nazewnictwa geograficznego, kształtowaniu świadomości oraz integrowaniu tych ziem. Temu celowi służyły wycieczki i imprezy turystyczne, prelekcje, turnieje i sesje krajoznawcze. Problematykę popularyzowała nowa odznaka turystyki pieszej "40-lecia powrotu Ziemi Zachodnich i Północnych do Macierzy".

Odnotowania wymagają działania związane z dokumentowaniem dorobku programowego PTTK i jego poprzedników. Były to m. in. uroczystości związane z rocznicami powstania oddziałów Towarzystwa przedstawiające dorobek jednostki oraz sylwetki zasłużonych działaczy. W wielu ogniwach odbywają się uroczystości związane z 35-leciem PTTK. Podczas organizowanych sejmików i sesji krajoznawczych dokonywane są podsumowania osiągnięć Towarzystwa, a także ocena udziału PTTK w ważnych dziedzinach życia społecznego. Jubileusz 35-lecia pobudził jednocześnie do działań związanych z opracowywaniem monografii historycznych ogniw PTTK a także biografii zasłużonych działaczy. Coraz bardziej upowszechnia się idea prowadzenia przez ognia Towarzystwa kronik swej działalności, dających zaczątek dokumentacji dorobku całego Towarzystwa.

W roku 35-lecia szereg oddziałów i Zarządów Wojewódzkich organizowało okolicznościowe wycieczki i imprezy turystyki kwalifikowanej. Wiele akcentów związanych z rocznicą znalazło się w programach obchodów Świątowego Dnia Turystyki i Tygodnia Turystyki Młodzieży.

Przedstawiony skrótoowo przegląd działalności nie wyczerpał bogactwa form, kierunków i osiągnięć. Zdaniem Komisji Historii i Tradycji ZG PTTK uchwała Zarządu Głównego PTTK z 14 kwietnia 1984 r. spełniła swoje zadania, została wdrożona i wykorzystana w działalności wielu ogniw Towarzystwa. Szczególne znaczenie miało podjęcie społecznej aktywności w zakresie systematycznego dokumentowania działalności Towarzystwa. Doświadczenia i dostrzeżalne osiągnięcia odnotowane w trakcie jubileuszu 35-lecia, atmosfera sprzyjająca kontynuowaniu i rozszerzaniu takich działań na pewno przyniesie dalsze efekty.

W trakcie obrad uczczono pamięć nieżyjących Prezesów ZG PTTK. Delegacja Zarządu Głównego złożyła kwiaty na grobach kol. kol. Marka Arczyńskiego, Piotra Gajewskiego, Wincentego Kraški i Stanisława Ziemby.

Tradycją plenarnych posiedzeń ZG PTTK są wystawy obrazujące różne dziedziny życia Towarzystwa. Uczestnicy Plenum mogli obejrzeć wystawę "35 lat ruchu wydawniczego w PTTK" przedstawiającą publikacje profesjonalne, realizowane przez wyspecjalizowane wydawnictwa, jak też wydawnictwa poszczególnych ogniw Towarzystwa. W budynku ZG PTTK można było obejrzeć galerię fotograficzną członków honorowych PTTK autorstwa kol. Franciszka Kremsera.

A P E L D O D Z I A Ł A C Z Y POLSKIEGO TOWARZYSTWA TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEGO

Koleżanki i Koledzy!

W dniu uroczystego spotkania odbywanego z okazji 35-lecia połączenia społecznego ruchu turystyczno-krajoznawczego w Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze zwracamy się z gorącym apelem o ocalenie od zapomnienia dorobku naszego Towarzystwa oraz ludzi, którzy zapisują karty jego dziejów.

Są wśród nas członkowie Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, uczestnicy Zjazdu Połączeniowego, którzy odbył się 17 grudnia 1950 r., są członkowie Zarządu Głównego PTTK od pierwszej jego kadencji poczynając, gościmy laureatów konkursów ogłoszonych przez Towarzystwo dla uczczenia 40-lecia Polski Ludowej i 35-lecia PTTK, jest również grono działaczy szcycących się najwyższą godnością Członka Honorowego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Zgromadził nas wspólny cel - praca dla dobra Towarzystwa, doskonałenie jego programowej działalności. Zadanie to może być dobrze spełnione jedynie wtedy, gdy będzie pokłosiem bogatego dorobku programowego PTTK, gdy będzie służył rozwijaniu szlachetnych pasji poznawania i umiłowania kraju ojczystego oraz twórczej dla niego pracy.

Napotykać w codziennym życiu, ale nie może zabraknąć czasu i serca na dokumentowanie tego, co dzieje się w naszych kołach, klubach, oddziałach, komisjach, zakładach i przedsiębiorstwach, na utrwalenie dla przyszłych pokoleń sylwetek działaczy, którzy tworzyli i tworzą oblicze społecznej turystyki.

Dlatego też apelujemy do członków i działaczy wszystkich ogniw naszego Towarzystwa o:

- przestrzeganie zasad właściwego dokumentowania pracy Towarzystwa,
- gromadzenie dokumentów i materiałów świadczących o bogactwie myśli programowej, formach i metodach działania PTTK, o osiągnięciach społecznego ruchu turystyczno-krajoznawczego,
- pomnażanie zasobów w Dziale Zbiorów Specjalnych Centralnej Biblioteki, w regionalnych pracowniach krajoznawczych i muzeach PTTK,
- tworzenie izb pamięci i tradycji PTTK,
- utrwalanie w różnych formach w postaci kronik, ksiąg zasłużonych, kolekcji, dowodów pracy programowej Towarzystwa,
- inicjowanie opracowań, monografii, pamiętników, prac badawczych, także w postaci konkursów, obrazujących dorobek ogniw i aktywów społecznych PTTK oraz jego poprzedników,
- popularyzowanie dorobku Towarzystwa i indywidualnych doświadczeń działaczy w formie sesji, spotkań, odczytów, pokazów oraz publikacji poświęconych historii i tradycji Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

Koleżanki i Koledzy.

To my tworzymy dzisiaj historię Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego i na nas spoczywa obowiązek utrwalenia 35-letniego dorobku PTTK jak też zapisywanie jego współczesnych dziejów. Czynimy to dla nas i dla przyszłych pokoleń turystów - krajoznawców.

Uczestnicy uroczystego zebrań plenarnego Zarządu Głównego PTTK z okazji połączenia organizacji turystyczno-krajoznawczych

Warszawa, 1985-12-15

W trakcie Plenum ogłoszono wyniki ogłoszonego przez Zarząd Główny PTTK współzawodnictwa oddziałów PTTK

"O Proporzec 40-lecia Polski Ludowej"

Przyznano następujące nagrody i wyróżnienia:

I. Proporzec 40-lecia za zajęcie I miejsca wraz z nagrodą pieniężną w wysokości 200 tys. zł

Oddziałowi PTTK w Żninie

II. Proporzec 40-lecia za zajęcie II miejsca wraz z nagrodą pieniężną w wysokości 150 tys. zł

Oddziałowi PTTK w Jarocinie

III. Proporzec 40-lecia za zajęcie III miejsca wraz z nagrodą pieniężną w wysokości 100 tys. zł

Zakładowemu Oddziałowi PTTK przy WSK - PZL w Kaliszu

IV. Proporzec 40-lecia za zdobycie nagrody specjalnej wraz z nagrodą pieniężną w wysokości 70 tys. zł

Oddziałowi PTTK w Myszkowie za wkład pracy w obchody 40-lecia Polski Ludowej, a zwłaszcza biuletyn Klubu M-2 "W naszym klubie"-rocznik 1984 oraz kronikę oddziału

V. Proporzec 40-lecia za zdobycie nagrody specjalnej wraz z nagrodą pieniężną w wysokości 50 tys. zł

Oddziałowi Szkolnemu PTTK przy Zespole Szkół Łączności w Krakowie za całokształt działalności

VI. Proporzec 40-lecia za zdobycie nagrody specjalnej wraz z nagrodą pieniężną w wysokości 30 tys. zł

Oddziałowi PTTK w Człuchowie za działalność udokumentowaną w kronice oddziału

Prezydium ZG PTTK dodatkowo przyznało

Proporzec 40-lecia oraz nagrodę specjalną w wysokości 50 tys. zł

Oddziałowi PTTK Marynarki Wojennej w Gdyni za całokształt działalności

Ogłoszono również wyniki konkursu
"Na szlakach turystycznych Polski"

W grupie wspomnień z wędrowek turystycznych postanowiono nie przyznawać I i II nagrody.

III nagroda - Teresa SROGA
"Prawdziwe kroniki zlotu"

Przyznano dwa wyróżnienia:

- Adam KUSZ - "Szlakami patrona Karola Libelta"
- Mirosław ZIENTAL - "Moje wędrowki turystyczne"

W grupie wspomnień z tworzenia jednostek PTTK postanowiono nie przyznawać I nagrody.

II nagroda - Edmund SOBROWICZ
"Prezesowałem w ogniwach PTTK - wspomnienia"

III nagroda - Marian KOTARSKI
"Z działalności osiedlowego klubu PTTK w Myszkowie"

Przyznano jedno wyróżnienie:

- Andrzej TOKARSKI - "Działalność PTTK w Marynarce Wojennej"

Komisja Historii i Tradycji ZG PTTK ogłosiła wyniki konkursu kronik dokumentujących dorobek ogniw Towarzystwa ogłoszony z okazji 35 rocznicy powstania PTTK.

Kat. A - kroniki SKKT PTTK i inne młodzieżowe

W grupie kronik ze szkół podstawowych pierwszej nagrody nie przyznano. Przyznano trzy równorzędne nagrody:

- SKKT PTTK "Kreputa" z Wajherowa
- SP nr 30 w Tychach-Łędzinach
- SKKT PTTK przy SP w Raciężynie

W grupie kronik ze szkół ponadpodstawowych:

I - Koło PTTK przy LO im. St. Małachowskiego w Płocku

II - Koło PTTK im. L. Węgrzynowicza w Piastowie i Milanówku

III - SKKT PTTK "Juwenia" przy Zespole Szkół Rolniczych w Szczecinie Dąbiu

Przyznano również wyróżnienia:

- SKKT PTTK "Jantary" przy I LO im. A. Asnyka w Kaliszu
- SKKT PTTK "Marabuty" przy VI LO w Bydgoszczy

Kat. B - Kroniki pozostałych kół i klubów PTTK

I - Koło Zakładowe PTTK przy Bydgoskim Biurze Projektów Budownictwa Przemysłowego w Bydgoszczy

II - Koło Seniorów O. Zakładowego PTTK przy Przedsiębiorstwach Handlu Wewnętrznego w Bydgoszczy

III - Klub Turystyki Pieszej "Słoneczni" przy ZPDz "Wola" w Zduńskiej Woli

Przyznano również wyróżnienia:

- Koło PTTK przy ZPDz "Polo" w Kaliszu
- AKT "Kroki" przy O. Akademickim PTTK w Szczecinie
- Koło PTTK przy KWK "Dębińsko" Czerwonka
- Wojskowe Koło PTTK nr 16 - O. Marynarki Wojennej w Gdyni

Kat. C - kroniki oddziałów PTTK oraz ich komisji problemowych i turystyki kwalifikowanej

W grupie kronik oddziałów PTTK pierwszej nagrody nie przyznano. Przyznano trzy równorzędne nagrody:

- Oddział PTTK w Łęczycy
- Oddział PTTK w Chełmku
- Oddział PTTK w Żninie

Przyznano również wyróżnienie dla

- Oddziału PTTK "Ziemi Oświęcimskiej" w Oświęcimiu

W grupie kronik komisji problemowych i turystyki kwalifikowanej pierwszej nagrody nie przyznano.

Przyznano trzy równorzędne nagrody:

- Komisja Turystyki Pieszej O. Miejskiego PTTK im. M. Sydowa w Toruniu
- Komisja Pracy w Osiedlach Mieszkańczych ZW PTTK w Katowicach
- Komisja Ochrony Przyrody O. PTTK w Rybniku

Kat. D - kroniki grup turystów, drużyn rajdowych, kroniki turystyki rodzinnej

Pierwszej nagrody nie przyznano. Przyznano trzy równorzędne nagrody dla:

- Ireneusza i Elżbiety Hulistów z Katowic
- Rodziny Rauchlosów z Grudziądza
- Romana Binka z Krakowa

Kat. E - kroniki imprez turystyczno-krajoznawczych, akcji i kampanii programowych

Przyznano I nagrodę dla

- Koła PTTK nr 10 "Vitropol" z Sosnowca

oraz równorzędne nagrody:

- KMK "Drapichrusty" z Chrzanowa za kronikę "Bitwa o szynę"
- O. PTTK w Chełmku za kronikę Zlotu Turystycznego Obuwników i Garbarzy

- O. PTTK im. M. Sydowa w Toruniu za kronikę XIV Ogólnopolskiego Wysokokwalifikowanego Rajdu Pieszego

- Kroniki "Rajdu Pamięci Narodowej" z Częstochowy

SPRAWY ORGANIZACYJNE

U C H W A Ł A Nr 2/XI/85

Zarząd Główny PTTK z 1985-12-15 w sprawie składek członkowskich, wpisowego, opłaty za legitymację członkowską oraz zasad podziału wpływów z tego tytułu.

W roboczej części posiedzenia Zarząd Główny PTTK podjął uchwałę w sprawie składek członkowskich, wpisowego, opłaty za legitymację członkowską oraz zasad podziału wpływów z tego tytułu. Tekst tej uchwały wraz z zarządzeniem wykonawczym Sekretarza Generalnego ZG PTTK publikujemy w dalszej części działu. Dokonano również zatwierdzenia składek osobowych kolejnych komisji społecznych Zarządu Głównego PTTK. Poniżej publikujemy składy Komisji Turystyki Kajakowej, Komisji Krajoznawczej i Komisji Speleologii ZG PTTK, składy pozostałych komisji opublikujemy w kolejnych numerach "Informacji ZG PTTK".

Komisja Turystyki Kajakowej ZG PTTK

- Przewodniczący Komisji
1. Mieczysław KIEŁB - Warszawa
- Członkowie Komisji
2. Krystyna BERKOWSKA - Warszawa
 3. Jan BROEKERE - Zabrze
 4. Ryszard DEMBIŃSKI - Warszawa
 5. Henryk GUBLER - Wrocław
 6. Sławomir KALKA - Szczecinek
 7. Andrzej KOZYRA - Warszawa
 8. Czesław KRUPA - Wrocław
 9. Janusz LUKS - Warka
 10. Zygmunt NOWAK - Bytom
 11. Adam NOWICKI - Warszawa
 12. Janusz OGŁOZIŃSKI - Elk
 13. Stefan OSEŃKO - Lublin
 14. Antoni PIECZYŃSKI - Bydgoszcz
 15. Marian PIWOWARSKI - Elbląg
 16. Henryk SIENKIEWICZ - Warszawa
 17. Konrad STRYCHARCZYK - Szczecin
 18. Andrzej STRYCHARCZYK - Jelenia Góra
 19. Andrzej SZACH - Szczecin

Komisja Krajoznawcza ZG PTTK

- Przewodniczący Komisji
1. Tadeusz RYCERSKI - Warszawa
- Członkowie Komisji
2. Helena BUJWID - Białystok
 3. Anna BECKER-KULIŃSKA - Warszawa
 4. Zygmunt CEBULA - Rzeszów
 5. Adam CZARNOWSKI - Warszawa
 6. Zygmunt GARDZIŃSKI - Chełm
 7. Ewa GIERSEWSKA - Koszalin
 8. Ryszard HARAJDA - Zielona Góra
 9. Andrzej KADUR - Gorzów Wlkp.
 10. Zygmunt KAMIŃSKI - Sieradz
 11. Jan LACHENDRO - Bielsko Biala
 12. Włodzimierz LIPCZYŃSKI - Słupsk
 13. Włodzimierz ŁĘCKI - Poznań
 14. Krzysztof MAZURSKI - Wrocław
 15. Henryk PACIEJ - Opole
 16. Jerzy PAWLIK - Katowice
 17. Roman PERETIATKOWICZ - Kraków
 18. Tadeusz SOBIESZEK - Lublin
 19. Henryk STOPIKOWSKI - Toruń
 20. Stefan SZALCOWSKI - Kielce
 21. Jerzy SZUKAŁSKI - Gdańsk
 22. Barbara TWARÓG - Kraków
 23. Maciej WADOWICKI - Bydgoszcz
 24. Robert RESPONDOWSKI - Katowice
 25. Jan ZIENKIEWICZ - Łódź

Komisja Speleologii ZG PTTK

- Przewodniczący Komisji
1. Jacek BZOWSKI - Warszawa
- Członkowie Komisji
2. Andrzej KOZIK - Sosnowiec
 3. Krzysztof MALINOWSKI - Warszawa
 4. Marek SYGOWSKI - Warszawa
 5. Maciej WŁOSEK - Dąbrowa Górna

Zarząd Główny PTTK, działając na podstawie § 21 ust. 2 pkt 11 Statutu PTTK, ustala nowe wysokości składek członkowskich, wpisowego, opłaty za legitymację członkowską oraz zasady podziału wpływów z tego tytułu.

§ 1

Wysokości składek członkowskich wynoszą:

1. Dla członków zwyczajnych PTTK:
 - 1/ składka normalna roczna - 240,- zł
 - 2/ składka ulgowa roczna - 120,- zł
2. Dla członków wspierających PTTK wg stawek wynikających z obowiązujących przepisów państwowych.

§ 2

Składki członkowskie ulgowe opłacają:

1. Młodzież szkolna i opiekunowie szkolnych kół krajoznawczo-turystycznych PTTK,
2. Młodzież akademicka studiująca w systemie stacjonarnym,
3. Emeryci i renciści,
4. Żołnierze służby zasadniczej i słuchacze szkół wojskowych.

§ 3

Członkowie honorowi PTTK zwolnieni są z obowiązku opłaty składki członkowskiej oraz za legitymację członkowską PTTK w przypadku jej każdorazowej wymiany.

§ 4

1. Ustala się wpisowe do PTTK jako opłatę jednorazową uiszczaną przy składaniu deklaracji członkowskiej odpowiednio w wysokości rocznej składki członkowskiej normalnej lub ulgowej.
2. W koszcie wpisowego mieści się opłata za legitymację członka PTTK.
3. W przypadku wymiany legitymacji PTTK opłatę za legitymację ponosi każdorazowo członek PTTK.

§ 5

1. Członkowie zwyczajni PTTK oraz członkowie wspierający uiszczają składki w systemie jednorazowych opłat rocznych, przy czym opłata powinna nastąpić nie później niż do końca roku kalendarzowego, za który jest wnoszona.
2. Nieopłacenie składki członkowskiej za okres dłuższy niż 12 miesięcy powoduje skreślenie z listy członków PTTK przez zarząd koła PTTK lub klubu na prawach koła i utratę praw członkowskich.
3. Osobom skreślonym przysługuje prawo odwołania w trybie określonym w § 16 ust. 2 Statutu PTTK.

§ 6

Opłacenie składki członkowskiej przez członka PTTK dokumentowane jest w legitymacji członkowskiej poprzez wklejenie znaczków odpowiedniej wartości i ostemplowanie pieczęcią zarządu macierzystego koła PTTK /klubu na prawach koła/ lub zarządu oddziału PTTK.

§ 7

1. Ustala się następujące zasady podziału wpływów z tytułu składek członkowskich, wpisowego oraz opłaty za legitymację członkowską od członków zwyczajnych PTTK:
 - 1/ 70 % wpływów - pozostaje w kole PTTK, klubie PTTK na prawach koła,
 - 2/ 20 % wpływów - przekazywane jest na rzecz macierzystego oddziału PTTK,
 - 3/ 10 % wpływów - przekazywane jest za pośrednictwem zarządu oddziału i zarządu wojewódzkiego PTTK do Zarządu Głównego PTTK,

2. Zarząd Oddziału może swoją uchwałą podjąć decyzję o pozostawieniu wpływów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 w kole PTTK, klubie na prawach koła PTTK.

§ 8

1. Powstałe fundusze z tytułu wpływów z opłat składek członkowskich, wpisowego i opłat za legitymację członka PTTK, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 1 i 2, stanowią odpowiednio majątek koła PTTK, klubu na prawach koła, oddziału PTTK, a o ich wydatkowaniu decydują zarządy tych jednostek swoimi uchwałami.
2. Powstałe fundusze na koncie Zarządu Głównego PTTK z tytułu wpływów, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 3 przeznaczone będą na refundację zniżek organizacyjnych udzielanych członkom PTTK przez jednostki gospodarcze PTTK.

§ 9

Składki członkowskie PTTK od członków wspierających są w całości dochodem budżetu jednostki organizacyjnej PTTK upoważnionej do pobierania składek, tj. na rzecz której działa członek wspierający.

§ 10

Sekretarz Generalny Zarządu Głównego PTTK w drodze zarządzenia ustalił:

1. Zasady prowadzenia ewidencji finansowo-księgowej składek członkowskich PTTK oraz wpisowego.
2. Wzory znaczków stanowiących dowód opłacenia składki członkowskiej PTTK.
3. Sposób potwierdzania opłacenia składki członkowskiej w okresie przejściowym, tj. do czasu wydrukowania przez Zarząd Główny PTTK znaczków o nominałach odpowiadających wysokości nowych składek członkowskich.
4. Cenę legitymacji członka PTTK.

§ 11

1. Za prawidłową realizację uchwały odpowiadają zarządy wszystkich jednostek organizacyjnych PTTK, a w szczególności skarbnicy tych jednostek.
2. Interpretacja niniejszej uchwały należy do Zarządu Głównego PTTK.

§ 12

1. Uchwała niniejsza wchodzi w życie z dniem 1986-01-01.
2. Traci moc obowiązującą uchwała ZG PTTK nr 8/X/81 z 1981-10-24/25 w sprawie ustalenia wysokości składek członkowskich, wpisowego, opłaty za legitymację członkowską oraz zasady podziału wpływów z tego tytułu wraz z Zarządzeniem Sekretarza Generalnego ZG PTTK nr 6/81 z 1981-12-30.

Zarząd Główny PTTK

Zarządzenie nr 27/85

z dnia 1985-12-17 Sekretarza Generalnego PTTK w sprawie składek członkowskich, wpisowego, opłaty za legitymację członkowską.

W wykonaniu Uchwały nr 2/XI/85 Zarządu Głównego PTTK z dnia 1985-12-15 w sprawie składek członkowskich, wpisowego, opłaty za legitymację członkowską oraz zasad podziału wpływów z tego tytułu, zarządzam co następuje:

§ 1

Dla członków zwyczajnych PTTK składki członkowskie, wynoszą:

- 1/ składka normalna roczna = 240,- zł
- 2/ składka ulgowa roczna = 120,- zł

§ 2

1. Wysokości wymienionych w § 1 składek członkowskich obowiązują od dnia 1986-01-01.
2. Składki członkowskie winny być uiszczane w systemie jednorazowych opłat rocznych, przy czym opłata powinna nastąpić nie później niż do końca roku kalendarzowego, za który jest wnoszona.

§ 3

Do czasu wydrukowania przez Zarząd Główny PTTK i rozpowszechnienia znaczków o nominałach odpowiadających wysokości nowych składek członkowskich opłacenie składek będzie potwierdzane znaczkami o nominale a 60,- zł wg zasady:

- 1/ składka normalna roczna = 4 x a 60,- = 240,-
- 2/ składka ulgowa roczna = 2 x a 60,- = 120,-

§ 4

1. Członkowie PTTK, którzy opłacili składki członkowskie za rok 1986 przed wejściem w życie uchwały Zarządu Głównego PTTK o nowych składkach członkowskich, zobowiązani są do uzupełnienia opłaty za składkę członkowską do wysokości zgodnie z § 1 niniejszego zarządzenia.
2. Zarząd koła PTTK /klubu na prawach koła/ zobowiązują do poinformowania członków koła /klubu/ o postanowieniu, o którym mowa w ust. 1.
3. Opłaty uzupełniające składki członkowskie, o których mowa w ust. 1 potwierdzane będą w legitymacji członkowskiej poprzez wklejenie znaczków o odpowiedniej wartości:
1/ w przypadku składki normalnej - 2 x a 60,-
2/ w przypadku składki ulgowej - znaczkami o wartości 84,- zł, które dostarczy Zarząd Główny PTTK.

§ 5

1. Druk legitymacji członkowskich PTTK zapewnia Zarząd Główny PTTK.
2. Za pobrane legitymacje Zarządy Wojewódzkie PTTK obciążane będą przez ZG PTTK po kosztach produkcji.

§ 6

1. Utrzymuję w obiegu znaczki stanowiące dotychczas potwierdzenie opłacalności składek o nominale a 60,- zł.
2. Unieważniam z dniem 1985-12-31 znaczki stanowiące dotychczas potwierdzenie opłacalności składek członkowskich o nominale a 18,- zł, które należy z dniem 1985-12-31 protokółarnie rozliczyć i komisyjnie skasować.

§ 7

Zasady prowadzenia ewidencji finansowo-księgowej składek członkowskich PTTK oraz wpisowego określili odrębne zarządzenie Sekretarza Generalnego PTTK.

§ 8

Traci moc zarządzenie Sekretarza Generalnego PTTK nr 6/81 z dnia 1981-12-30 w sprawie składek członkowskich, wpisowego, opłat za legitymację członkowską oraz zasad podziału wpływów z tego tytułu.

Sekretarz Generalny PTTK
/-/ Zdzisław Łysio

NUMER ZAMKNIĘTO 1985-12-23